

Valdkond	Sotsiaalained
Kursuse nimetus	Lähiajalugu II
Klass	12. klass
Kursuse eesmärk	Ajalooõpetuse eesmärk on kujundada õppijaid, kes on suutelised analüüsima ja mõistma maailma, milles nad elavad, ning tunnevad asjaolusid ja sündmusi, mis on maailmas juhtunud. Ajalooõpetuses omandavad õpilased kultuuriruumis orienteerumiseks teadmisi oma kodukoha ning maailma minevikust ja kultuuripärandist ning erinevatest väärtussüsteemidest. Aine vahendusel hakkab õpilane teadvustama, analüüsima, kriitiliselt hindama ja tõlgendama minevikusündmusi ning -protsesse, nende omavahelisi seoseid ja seoseid tänapäevaga ning ajaloosündmuste erineva tõlgendamise põhjusi.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	<p>Külma sõja puhkemine. Euroopa ja maailm II maailmasõja järel. Bipolaarse maailma kujunemine. Vastasleeride vaheline konkurents erinevates eluvaldkondades.</p> <p>Külma sõja olemus. Periodiseerimine. Kriisid – osapooled, sisu, lahendus ja mõju. Poliitilised ja sõjalised doktriinid ja plaanid – sisu, rakendamine ja mõju.</p> <p>Kommunistlik maailm. Nõukogude võimu kehtestamine ja olemus. Idabloki teke ja liikmelisus. Eurokommunism. Kommunismi levik maailmas. Stalinism. Sulaperiood. Stagnatsioon. Kultuurielu ja sotsiaalne areng Nõukogude Liidus. Kommunismi kuriteod.</p>

	<p>Vaba maailm. Sõjajärgne Euroopa. Heaoluühiskonna ülesehitamine. Poliitiline stabiilsus ja demokraatia kinnistumine. Vastukultuur ja heaoluühiskonna kriitika. Pingelõdvenduspoliitika. Vaba maailma kultuuriline ja sotsiaalne areng. Konservatiivne revolutsioon.</p> <p>Maailm Külmas sõjas. Dekoloniseerimine. Hiina, Jaapani ja India areng. Poliitilise islami teke ja areng. Mitteliitunud riikide liikumine. Tehnoloogiline areng.</p> <p>ENSV areng. Periodiseerimine. Nõukogude võimu kehtestamine ja repressiivaparaadi tegevus. ENSV valitsemine. Kultuurielu ENSV-s. Sulaaeg Eestis. Stagnatsioon ja venestamine.</p> <p>Vastupanu nõukogude võimule. Mittekonventsionaalne võitlus sõja järel ja metsavendlus. Mugandumine võimuga ja pettumine reformides. Dissidentide tegevus ja mõju. Välis-Eesti kogukondade teke ja tegevus. Eestile suunatud poliitiline tegevus.</p>
<p>Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga</p>	<p>Seosed õppeainetega – Korrektne eneseväljendus ja sõnavara arendamine – eesti keel. Atlase kasutamine sõjategevuse ja poliitilise kaardi muutumise jälgimisel – geograafia. Allikmaterjalide otsimine ja nendega tutvumine – võõrkeeled. Demokraatiate tõusu ja langust mõjutavad tegurid – ühiskonnaõpetus. Õppekäikudel osalemine ja liikumine – liikumisõpetus. Tehnoloogiline progress ja selle võimalikus – füüsika ja keemia.</p> <p>Seosed päriseluga – Sõda soodustavate ja takistavate tegurite tundmine. Ebademokraatlike protsesside märkamine. Allikakriitiline lähenemine. Kultuurinähtuste tundmine. Sotsiaalsete arengute väärtustamine.</p>
<p>Akadeemilise aususe arendamine</p>	<p>Kursuse alguses tutvustatakse õpilastele Miina Härma Gümnaasiumi akadeemilise aususe juhendit. Selgitatakse ausa käitumise põhimõtteid ning ebaausa käitumise tagajärgi. Arutluse kirjutamise eel selgitatakse, mis on plagiaat. Esitluste ja arutluste puhul jälgitakse korrektset viitamist. Kursus lõpeb suulise või kirjaliku arvestusega.</p>
<p>Õppiija profiili rakendamine</p>	<p>Uuriv – õpilane uurib erinevaid relvakonflikte ja nende kirjeldusi.</p> <p>Teadmishimuline – õpilased väljendavad ja avardavad iseseisvate töödega oma silmaringi.</p>

	<p>Mõtleva – õpilased peavad analüüsima informatsiooni ning rakendama allikakriitikat.</p> <p>Suhtleja – õpilane peab koostööd kaasõpilastega kursust kokkuvõtva materjali läbitöötamisel.</p> <p>Põhimõttekindel – õpilane esitab oma tööd tähtaegselt ning ettenähtud viisil.</p> <p>Avatud meelega – õpilane tutvub erinevate ideoloogiatega ning mõistab nende eeliseid.</p> <p>Julge – Õpilane võtab pidevalt sõna ja avaldab arvamust käsitletavate teemade osas.</p> <p>Peegeldav – õpilane teadvustab oma teadmislünkasid ning võtab kasutusele meetmeid nende korrigeerimiseks.</p>
<p>Õpioskuste, sh digioskuste arendamine</p>	<p>Enesejuhtimisoskused – Eneseseanalüüs: õppeprotsessi juhtimine erinevate strateegiatega ja oskuste kaudu; enda tegevuse analüüsimine. - analüüsib oma õpistrateegiaid (mida ma saan teha, et veel tõhusamaks õppijaks saada? millised õpistrateegiad võiks veel mulle kasulikud olla? mis faktorid mõjutavad minu õppimist?)</p> <p>Õpilased rakendavad erinevaid meetodeid hindelisteks töödeks valmistumisel. Pärast töö sooritamist on võimalik analüüsida ja võrrelda kasutatud meetodite efektiivsust.</p> <p>Suhtlemisoskused – Keeleoskus: Kirjaliku info kogumine lugedes ning informatsiooni edastamine kirjalikult. Kasutab erinevaid kanaleid nii ainealase kui aineteülese info otsimiseks</p> <p>Õpilased kasutavad infootsinguks erinevaid meediume ja allikaid. Õpilased koostavad juhendi alusel töö, mis kombineerib erinevat leitud teavet.</p> <p>Suhtlus ja koostöö digikeskkonnas – Digitaalse identiteedi kaitsmine</p> <p>Õpilased kasutavad isiklikke kasutajakontosid tööde esitamisel ja tootmisel. Õpilastel ei ole lubatud logida arvutitesse sisse teiste isikute kasutajatunnustega ega jagada paroole.</p>
<p>Õpitulemused</p>	<p>Õpilane:</p>

	<ol style="list-style-type: none">1) analüüsib ajalooperioodide iseloomulikke tunnuseid, vaimulaadi ja erinevuste põhjusi, mõistab ja analüüsib ajaloolise arengu jätkuvust ja muutuste põhjusi, mõistab minevikus elanud inimeste elu ajaloolises kontekstis ning üksiksiku valikute ja otsuste tähtsust inimkonna ajaloo kujundamisel;2) analüüsib Eesti ajalugu Euroopa ja maailma ajaloo kontekstis ning mõistab vastastikuseid seoseid;3) mõistab tänapäeva Eesti ühiskonna kujunemise ajaloolist tausta, tunneb ära mineviku mõjutusi;4) mõistab, et inimeste eluviisi, väärtushinnanguid ja ühiskonnaelu mõjutavad religioon ja ideoloogiad, mõistab teaduse ning kultuuri arengu ja tehnoloogiliste muutuste mõju ühiskonnale ja nende vastastikuseid seoseid;5) mõistab suurriikide mõju maailma majandusele ning poliitikale eri ajastuil, analüüsib riikidevahelist koostööd ja konfliktide lahendamise viise;6) analüüsib demokraatlike ja mittedemokraatlike riikide arengu põhijooni;7) mõistab ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi ja tagajärgi, analüüsib kriitiliselt infot, eristab fakti arvamusest;8) tunneb inimkonna kultuurisaavutusi ja mõistab kultuuri järjepidevust;9) mõttestab enda rolli kultuuri kandjana ja kultuuripärandi säilitajana, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kultuuri rolli enesemääratlemises;10) mõistab inimtegevuse ja keskkonna vastastikust mõju.
Hindamine	Perioodi hinne kujuneb tunniaktiivsusest, arutlustest, esitlustest ja kirjalikest töödest.
Õppekäigud, külalisesinejad jms projektid,	Õppekäik Rahvusarhiivi.
Õppetöö diferentseerimine	Ajaloo-olümpiaad. Perioodi tööde järele vastamine. Filmi- ja kirjandussoovitused huvitatutele. Individuaalsed või grupiviisilised konsultatsioonid.
Õppematerjalid	M. Laar. Lähiajalugu II. Tallinn, Avita 2014. A. Kriiska jt. Eesti ajaloo atlas. Tallinn, Avita 2006. L. Lepik. Ajaloo atlas gümnaasiumile. Tartu, Regio. 2000. A. Pajur jt. Eesti ajalugu VI. Tartu, Ilmamaa 2005